

VI. PREUS AGRARIS

1. PREUS PERCEBUTS PELS PRODUCTORS AGRARIS

L'estadística de preus percebuts pels agricultors i ramaders, que inclou el càlcul dels índexs de preus, té com a objectiu fonamental mesurar l'evolució dels preus que perceben els agricultors i els ramaders per la venda dels productes agraris i constitueixen indicadors bàsics utilitzats per al càlcul de l'evolució de la renda agrària.

Per a establir comparacions de preus en el temps i entre territoris s'estableix un Període de Base els preus del qual servixen de referència per al càlcul dels índexs, que s'actualitza quinquennalment. A partir de l'any 2024 la base utilitzada per a l'elaboració d'estes estadístiques és l'any 2020=100. Així, els preus i índexs que es descriuen en este capítol per a l'any 2024 han sigut calculats conforme a esta base.

En el cas dels preus percebuts, per a cada una de les especificacions considerades, s'elabora una matriu de ponderació on figuren les quantitats comercialitzades en el període de referència en cada província i mes. Com a període de referència per a l'establiment de les ponderacions es considera un trienni centrat en l'any de referència. És a dir, per a la base 2020=100 s'han agafat les dades dels anys 2019-2020-2021. Les ponderacions s'han constituït amb les quantitats mitjanes de les diferents especificacions venudes per les explotacions agràries en el trienni considerat.

Els preus mitjans anuals dels productes vegetals es calculen a partir de la informació obtinguda setmanalment per la Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca sobre cotitzacions més freqüents dels diferents grups de productes en les seues posicions comercials més habituals. Estes són: sobre arbre per a cítrics; sobre cep en raïm de taula; a l'entrada en magatzem per a la resta dels fruiters, hortalisses, cereals i cultius industrials; a entrada d'esclofolladora en fruita seca; en celler per al vi i, en viver, per a flors i plantes ornamentals. Els preus mitjans dels productes de ramaderia s'obtenen a l'eixida de l'explotació ramadera.

El quadre 6.1 arreplega els preus mitjans percebuts pels agricultors en les tres províncies de la Comunitat Valenciana l'any 2024, així com el valor total ponderat d'estos preus per a tot el conjunt del territori valencià. Cal destacar que el període de referència per al càlcul de preus és l'any natural i no la campanya agrícola.

Per part seua, el quadre 6.2 arreplega l'índex anual de preus percebuts pels agricultors i ramaders de la Comunitat Valenciana (IPPA) en 2024 i la seua variació respecte a l'any anterior.

En 2024 l'IPPA dels productes agrícoles i ramaders va ser de 118,12 i, en termes globals, va ser inferior en un 6,16 % respecte a 2023. Quant a l'índex de preus dels productes vegetals, este va créixer un 5,46 %, i es va situar en 128,22. Per part seua, l'índex de preus percebuts pels productes animals es va situar en 115,26 (-6,38 %). Cal assenyalar que l'IPPA no inclou els productes forestals.

Per grups de productes, en 2024, l'IPPA va experimentar una evolució negativa en la Comunitat Valenciana, en relació amb l'any anterior, entre els quals destaquen en termes percentuals el descens en plantes farratgeres (-50,95 %), lleguminoses gra (-33,65 %), hortalisses (-16,86 %), cítrics (-13,36 %) i flors i plantes ornamentals (-12,07 %). Els productes més destacats que van incrementar el seu valor van ser fruites no cítriques (+19,93 %), vi i most (+19,09 %), oli d'oliva (+16,85 %) i arrels i tubercles (+8,39 %).

L'any 2024 l'IPPA del grup de cítrics va ser inferior al de 2023 en un 13,36 %. El percentatge de variació va ser negatiu per a quasi totes les espècies: taronges (-13,04 %), mandarines (-10,00 %) i llimes (-39,33 %). L'única excepció va ser el pomelo, que va tindre un lleuger augment (+0,86 %).

Les dades relatives als cítrics es referixen a l'any natural, i en la seua evolució han influït les cotitzacions de la segona part de la campanya 2023/2024 i les de la primera part de la campanya 2024/2025.

La segona part de la campanya cítrica 2023/2024 va començar els primers mesos de l'any, coincidint amb l'entrada de producció de països tercers. Les temperatures anormalment altes van originar un solapament de varietats i això va provocar una saturació en els mercats i la consegüent caiguda dels preus de diferents grups de cítrics, especialment en xicotets cítrics i llima. El mercat de taronges nàvel es va mostrar estable fins a finals de gener, no obstant això, durant febrer de 2024, es va observar una tendència de preus a la baixa. Al març, els mercats van continuar saturats amb preus a la baixa, encara que es va constatar una certa estabilització d'estos, i fins i tot alguns repunts en el grup de les mandarines híbrides, cap a final d'este mes. L'oratge més càlid de l'habitual en tota Europa no va beneficiar el consum de cítrics en general, raó per la qual la demanda va ser inferior. En maig, l'interès per les compres de taronja blanca es va mantindre al llarg del mes, principalment per aquelles partides amb majors calibres. La campanya estava pràcticament acabada a la fi de maig.

A la fi d'agost van començar les primeres compres de la campanya 2024/2025. Es va observar una certa falta de grandària en la fruita a causa de l'escassetat de pluja durant l'estiu, no obstant això, les operacions de compra van començar a bon ritme. Les pluges que es van registrar a principis de tardor van millorar els calibres després d'un estiu amb escasses precipitacions. En general, la demanda es va mantindre durant octubre i les operacions de compra es van dur a terme a bon ritme.

Des del 29 d'octubre, a conseqüència de la dana que va afectar la Comunitat, es van ocasionar minvaments importants en la collita per caigudes de fruita i problemes de gomosi, a més, d'aigualit i bufat en les diferents varietats de cítrics. D'altra banda, la deterioració de la xarxa de camins que impedié l'accés a les parcel·les o el mateix embassament que el dificultava van incidir en la fruita que no havia resultat afectada i va impedir-ne la recol·lecció. Les varietats més danyades van ser les que s'estaven collint en eixe moment, com ara les taronges navelina o salustiana. Pel que fa a les mandarines, les varietats que s'arreglen habitualment el mes de novembre, com ara la clemenules i la clementina fina, també van tindre dificultats a conseqüència dels problemes d'embassades en les parcel·les i camins intransitables, a la qual cosa caldria afegir la caiguda de la fruita per l'asfíxia radicular, malgrat els tractaments contra la *Phytophthora* per a evitar-ho.

No obstant això, malgrat la dana, les compres no es van interrompre en el conjunt de la Comunitat i la demanda es va mantindre estable, per a les produccions de clemenules i navelina que presentaven bones condicions.

Referent a la llima, en concret a la **llima verna**, cal destacar que l'important descens de preu que ha tingut enguany ha sigut, principalment, a causa de l'entrada en els mercats de produccions de tercers països (principalment Turquia).

Les cotitzacions mitjanes de 2024 en conjunt del grup de les fruites no cítriques van ser superiors a les de 2023 en un 19,93 %. L'augment va ser generalitzat, i va afectar els fruiters de llavor (+ 33,20 %), fruites carneses (+ 26,44), raïm de taula (+ 21,43 %) i fruita seca (+ 12,12 %). L'única excepció van ser els fruiters de pinyol que van descendir un 8,21 %.

Dins dels fruiters de llavor, el **nispro** va tindre un increment del 52,88 % respecte a la campanya anterior. Este increment va ser degut, d'una banda, al fet que en la campanya 2023 el preu va ser molt baix, ja que va haver-hi un gran nombre de segones qualitats a conseqüència de problemes climàtics. I, d'altra banda, en 2024, es va reduir la producció collida però la fruita presentava, en general, majors calibres que l'any previ, que arriben al 80 % els calibres G i GG. A això es va unir una demanda constant, amb la qual cosa les cotitzacions van ser més elevades.

En els fruiters de pinyol, cal destacar la pujada de l'**albercoc** (+30,35 %). Este cultiu va tindre durant la campanya altes temperatures i falta d'hores de fred, la qual cosa va incidir negativament en el quallat i va provocar la caiguda de fruits al sòl. S'esperaven baixos calibres i es van fer aclarides, però malgrat això, es va mantindre el problema. En el cas de la Vall d'Albaida (principal zona productora), on gran part de la superfície està en secà, la falta de pluges va causar elevades pèrdues, fet que va incidir, en part, en un augment de les cotitzacions de la poca fruita que es va poder comercialitzar.

Una altra dada important dins dels fruiters de pinyol ha sigut el descens del preu mitjà de la **cirera** (-33,08 %). Este cultiu va tindre durant la campanya falta d'aigua i excés de calor, a més de la insuficient acumulació d'hores de fred durant l'hivern. Tot això va provocar un important desordre fisiològic, amb un avançament general dels cicles, així com la irregularitat d'estos. La conseqüència van ser fruits amb baixa acceptació comercial i preu més baix.

En el grup de les fruites carneses, el cultiu del **caqui** va ser uns dels més afectats per la dana d'octubre, ja que es trobava en plena fase de recol·lecció. Inicialment, i malgrat la sequera i les elevades temperatures, el mes de juny s'esperava una bona collita, ja que el quallat havia sigut normal i en algunes zones, molt bo. Al setembre, les elevades temperatures van afavorir la presència de plagues malgrat els tractaments realitzats. A l'octubre es veia calibre dispar amb tendència a la baixa i incidència de cotonet i fredolic. A això se li va unir l'efecte de la pedra i la dana. L'efecte de la dana no només va paraitzar l'activitat agrícola en general en quasi tots els municipis productors, sinó que les fortes pluges, el vent i la pedra van provocar minvaments considerables. A més, la fruita pendent d'agafar també va patir efectes negatius per l'asfíxia radicular de l'arbre i pel vent fort. Es van produir danys tant en quantitat, per la fruita caiguda a terra, com en qualitat. L'augment del rebuig va ser considerable, tant en camp com en magatzem, i els costos de recol·lecció van ser més alts pel fet que els operaris havien de seleccionar la fruita en bones condicions. El resultat de tots estos factors és que molt poca fruita va arribar en condicions als mercats i esta escassetat d'oferta va provocar un augment de la seua cotització.

Dins del mateix grup de fruites carneses, la **magrana** també va tindre un significatiu augment en la cotització (+ 42,09 %). La baixa collita que va haver degut a la sequera i les altes temperatures, van provocar que l'escassetat d'oferta incrementara el preu.

Respecte al **raïm de taula**, les bones temperatures de la primavera van afavorir la pol·linització i el quallat dels fruits. Les altes temperatures aconseguides a l'estiu van accelerar la maduració, encara que van augmentar l'estrés hídric. Al final de l'estiu, les temperatures van començar a baixar i les condicions més fresques van ajudar a mantindre una bona qualitat del raïm durant la recol·lecció el que es va traduir en un increment de la seua cotització mitjana (+ 21,43 %) en comparació amb la campanya passada.

En el grup de la fruita seca, l'**ametla** va tindre un increment del 12,12 % respecte a la campanya passada. El cultiu de l'ametler, a més de les dificultats per la sequera, se li va unir la situació que travessa el mercat. Així, l'excés d'oferta en el mercat de producte forà (Califòrnia) va fer que prevalguera el preu baix, en detriment de la major qualitat que presenten les ametles d'origen nacional un any més. Si bé el preu d'enguany va ser superior al passat, encara està per davall de campanyes normals, sobretot si es té en compte l'increment de la inflació i els costos de cultiu.

L'IPPA d'arrels i tubercles va ascendir un 8,39 % respecte a la campanya passada. Esta pujada de les cotitzacions va ser deguda principalment a l'augment de la cotització de la **creïlla** de mitja estació i tardana (+ 46,34 %). Un dels motius va ser que la incidència de la dana d'octubre va provocar pèrdua de collita en molts municipis i, davant de la menor oferta, es va incrementar el preu.

Dins del grup del vi i most, cal destacar l'increment significatiu del preu del **vi blanc** (+ 108,76 %) a causa de l'augment de la demanda d'este tipus de vi, el qual ha anat augmentat en els últims anys.

Finalment, quant a l'oli d'oliva, l'índex de preus de 2024 es va situar per damunt de 2023 en un 16,85 %, encara que es va reduir l'increment en relació amb l'any previ (quan s'havia situat en un + 57,72 %). En això va influir la producció d'Andalusia, que és la que marca el preu de mercat a Espanya.